

АНОТАЦІЯ

Чулкова А.В. Держави «золотого трикутника» у системі протидії міжнародному наркотрафіку.

Робота на здобуття кваліфікації магістр міжнародних відносин за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» – Чорноморський національний університет імені Петра Могили. Миколаїв, 2023.

Зміст анотації.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Стрімкий розвиток технологій та глобалізація суттєво трансформують не тільки життя окремих націй, але й увесь світовий порядок. На жаль, із розповсюдженням позитивних процесів, поштовх отримують також негативні тенденції, серед яких – міжнародний наркотрафік. Він входить у систему нових загроз міжнародної безпеки та є складним комплексним явищем, яке включає в себе не тільки ланцюжок «виробництво-збут» наркотичних речовин, але й загрозу безпеці держав, їх економічній стабільності, небезпеку для життя та здоров'я людей, поширення корупції, фінансування тероризму і сепаратизму, шкоду для навколишнього середовища.

«Золотий трикутник» є не лише одним з найбільших регіонів світу з виробництва наркотиків, а й суб-регіоном Південно-Східної Азії з виробництва опіуму та найстарішим шляхом постачання наркотиків до Європи та Північної Америки. Від того, як країни «золотого трикутника», а саме – Лаос, М'янма і Таїланд протидіють наркотрафіку на своїх кордонах залежить стан не тільки регіональної, але й міжнародної безпеки і стабільності.

Актуалізується тематика дослідження також залученістю у процеси протидії наркотрафіку в регіоні таких великих міжнародних акторів, як Китай, Індія, США, ООН та її спеціалізованих підрозділів, а також Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН), Міжнародної групи з протидії відмиванню брудних грошей (ФАТФ), Ініціативи держав Бенгальської затоки щодо багатогалузевого технічного та економічного співробітництва (БІМСТЕК). Тому, зазначимо на вагомості Лаосу, М'янми та Таїланду у системі протидії міжнародному наркотрафіку як елементу транс-регіональної взаємозалежності у міжнародних відносинах та глобальної мережі протидії наркотрафіку загалом.

Об'єктом дослідження є система протидії міжнародному наркотрафіку.

Предметом є особливості механізмів та інструментів держав «золотого трикутника» у системі протидії міжнародному наркотрафіку.

II

Хронологічні межі дослідження охоплюють період з 1993 по 2023 рр. *Нижня межа* – 1993 р. – обумовлена інституалізацією боротьби з наркотрафіком у регіоні «золотого трикутника» після підписання Меморандуму про взаєморозуміння щодо контролю над наркотиками. *Верхня межа* – 2023 р. – сучасним етапом функціонування системи наркотрафіку у регіоні «золотого трикутника» та механізмів і багатостороннього співробітництва щодо його подолання.

Територіальні рамки дослідження обмежені насамперед територією держав «золотого трикутника» – Таїланду, М'янми та Лаосу, а також регіоном Південно-Східної Азії у форматі АСЕАН та державами – США, КНР, Індії, які залучені до системи трансрегіональної протидії міжнародному наркотрафіку у державах «золотого трикутника».

Мета роботи полягає у дослідженні особливостей реалізації політики та співробітництва держав «золотого трикутника» як на національному, регіональному, так і глобальному рівнях системи протидії міжнародному наркотрафіку.

Для досягнення мети, автор ставить наступні **завдання**:

- охарактеризувати стан наукової розробки проблеми в українській та зарубіжній міжнародно-політичній науці та джерельну базу дослідження;
- розглянути теоретичну та методологічну основи дослідження;
- визначити рівень вагомості геополітичної складової та рушійних сил розвитку міжнародного наркотрафіку у регіоні Індокитаю та Південно-Східної Азії;
- проаналізувати міжнародний наркотрафік як джерело фінансування тероризму та «відмивання грошей» у країнах «золотого трикутника»;
- дослідити нормативно-правовий та інституційний механізми реагування на розвиток міжнародного наркотрафіку;
- розглянути двосторонню взаємодію у боротьбі з наркотрафіком у трикутнику інтересів Таїланд-М'янма-Лаос;
- визначити ефективність взаємодії Таїланду, Лаосу та М'янми з АСЕАН як механізм протидії наркотрафіку на регіональному рівні;
- з'ясувати роль країн «золотого трикутника» у багатосторонній співпраці на міжрегіональному та глобальному рівнях.

Наукова новизна роботи визначається, передусім недостатньою розробленістю теми в українській міжнародно-політичній науці і полягає у тому, що у магістерській роботі:

- вперше здійснено системне та комплексне дослідження держав «золотого трикутника» у системі протидії та боротьби з наркотрафіком як загрозою регіональній та міжнародній безпеці;

III

- поглиблено розгляд нормативно-правової та інституційної основи співробітництва Лаосу, М'янми та Таїланду у протидії міжнародному наркотрафіку;

- здійснено спробу виявлення перспективних шляхів взаємодії держав «золотого трикутника» у боротьбі з наркотрафіком як на регіональному, транс-регіональному (взаємодія АСЕАН-БІМСТЕК та залучення Індії та КНР), так і на міжнародному рівнях (ООН і США).

Методологія та методи дослідження становить сукупність філософських та наукових підходів до розуміння проблеми, що було обумовлено метою та завданнями дослідження.

Під час даного дослідження були використані такі принципи: об'єктивності, системності, термінологічний принцип. Важливими стали наступні підходи: комплексний, аксіологічний та інституційний. Відзначимо, що інституційний підхід дозволив з'ясувати механізми протидії наркотрафіку у державах «золотого трикутника» крізь призму багатостороннього співробітництва.

Основним методом дослідження є проблемно-хронологічний та системний – аналіз еволюції наркотрафіку та протидії цій загрозі міжнародній безпеці як на локальному, регіональному, так і глобальному рівнях міжнародної системи акцентуючи увагу на зусиллях М'янми, Лаосу та Таїланду. Для одержання загального уявлення про участь держав «золотого трикутника» у протидії міжнародному наркотрафіку та аналізу джерельної бази було застосовано загальнонаукові методи аналізу, синтезу, індукції, дедукції.

Практичне значення полягає в тому, що дану роботу написано з науковою і навчальною метою та адресовано студентам, аспірантам та викладачам гуманітарних факультетів, отримані у роботі результати можуть бути використані при викладанні загальних і спеціальних курсів таких як – «Міжнародна та європейська безпека», «Міжнародні відносини та світова політика», «Зовнішня політика держав Азії».

Апробація результатів дослідження. Частина теоретичних положень та висновків цього дослідження знайшла відображення у виступах на 4 конференціях: Всеукраїнська науково-практична студентська конференція «Сучасна студентська історична наука: візії та напрями» (м. Черкаси, 9 грудня 2022 р.); Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сімдесят перші економіко-правові дискусії» (м. Тернопіль, 21-22 грудня 2022 р.); Всеукраїнська наукова конференція «США: політика, суспільство, культура – 2023» (м. Київ, 26 січня 2023 р.); XVII Міжнародна наукова конференція «Ольвійський форум-2023: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі» (м. Миколаїв, 22-25 червня 2023 р.).

Публікації. За темою магістерської роботи опубліковано 5 праць, з них – 1 наукова стаття у фаховому журналі категорії «Б» (у співавторстві з науковим керівником – «Міжрегіональний та глобальний рівень протидії міжнародному

IV

наркотрафіку у фокусі держав «золотого трикутника» в журналі «Старожитності Лукомор'я» та 4 тез і матеріалів вище зазначених конференцій.

Структура роботи відбиває поставлені перед дослідженням цілі та завдання. Загальний обсяг її становить 156 сторінок, з них основного тексту – 131 сторінка. Робота складається зі вступу, чотирьох розділів, 9 підрозділів, висновків, списку джерел та літератури (160 найменувань українською, російською, англійською мовами) та додатків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, визначено мету та завдання роботи, об'єкт та предмет дослідження; зазначено методи дослідження, сформульовано наукову новизну, з'ясовано практичне значення отриманих результатів, їх апробація, окреслено структуру роботи.

У першому розділі «**Теоретичні основи дослідження**» проаналізовано стан наукової розробки проблеми та джерельну базу дослідження наркотрафіку у міжнародних відносинах, описано категоріальну та методологічну основи дослідження. Розділ включає в себе два підрозділи. Використану в роботі літературу автор класифікував за країнознавчим критерієм: роботи українських науковців, праці азійських дослідників (акцент на держави Південно-Східної Азії), західних (європейські та американські) дослідників. На думку автора українські науковці приділяють недостатньо уваги вивченню проблеми наркотрафіку саме у регіоні «золотого трикутника» та його дестабілізаційної ролі в системі міжнародної безпеки. Виявлено та використано ґрунтовну джерельну базу, яка є насамперед англійською і сприяла більш об'єктивному проведенню дослідження та аналізу проблематики зважаючи на її динаміку та хронологічні межі.

Автор у першому розділі обумовлює концепт загального дослідження зважаючи на такі наукові поняття, як «міжнародна безпека», «зовнішньополітична стратегія», «багатостороння дипломатія», «міжнародна співпраця» та «наркотрафік» як у міжнародних відносинах, так і крізь призму інструментів реалізації зовнішньополітичного курсу держав, які буде розглянуто у подальшому на прикладі держав «золотого трикутника» – М'янми, Лаосу і Таїланду.

Під час дослідження політичної стратегії держав «золотого трикутника» щодо протидії міжнародному наркотрафіку автором було використано комплекс загальнонаукових методів. Зокрема, автор звернувся до методів аналізу, синтезу, індукції та дедукції, періодизації; використав компаративний метод, ретроспективний, методи узагальнення, описовий та групування. Вагомим стало використання системного підходу, що дозволило розглянути регіон «золотого трикутника» не лише як окрему підсистему міжнародних відносин, а й показати, як зміна міжнародної ситуації впливала на розповсюдження

наркотрафіку на транснаціональний рівень. Відзначено важливість комплексного та інституційного наукових підходів.

У другому розділі «**Чинники залучення держав «золотого трикутника» до системи міжнародного наркотрафіку»** насамперед було виявлено систему факторів (геополітичних та внутрішньо-політичних), які призвели до зародження та розвитку наркотрафіку у регіоні Індокитаю та Південно-Східної Азії, а саме у державах «золотого трикутника».

Зокрема, автор виявив те, що залученість країн до світової мережі наркотрафіку обумовлена: 1) геополітичними чинниками – історичним розвитком, положенням регіонів та країн, впливу становища сусідніх держав та їх інтересів, а також вже існуючими географічними маршрутами наркотрафіку; 2) внутрішньополітичними чинниками – складним поєднанням політичних, економічних і соціальних факторів у кожній з країн регіону «золотого трикутника», серед яких лідуючу роль займають: політична нестабільність, корупція, економічна нестабільність та етнічні конфлікти. Рушійними силами наркотрафіку у наш час є: взаємодія виробництва та споживання, розвиток засобів виробництва, технологій, демографічна ситуація, глобалізація та інтеграція.

Основою взаємозалежності наркотиків та тероризму є те, що наркаторговці отримують вигоду від постачання зброї та доступу до таємних організацій, а терористи отримують джерело доходу та досвід у незаконному переміщенні та відмиванні доходів від незаконних операцій. Дослідження міжнародної торгівлі наркотиками як джерела фінансування тероризму має важливе значення для регіональної безпеки в Південно-Східній Азії. Це пояснюється тим, що цей регіон відомий обширним процвітаючим нелегальним ринком наркотиків. Торговці наркотиками також можуть отримати значну свободу пересування, коли вони діють спільно з терористами, які контролюють значні території. Крім того, терористи та наркаторговці використовують подібні засоби для приховування прибутків і збору коштів: неофіційні системи переказів, контрабанда готівки, численні рахунки та підставні організації для відмивання грошей. Для протидії цим процесам існує Міжнародна група з протидії відмиванню брудних грошей (ФАТФ), яка розробляє політичні заходи та ініціативи для боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму.

У третьому розділі «**Практична реалізація протидії міжнародному наркотрафіку країнами «золотого трикутника»** розглядається нормативно-правова, інституційна та договірна бази реагування держав «золотого трикутника» на розвиток наркотрафіку, як всередині держав, так і в регіоні.

Виявлено, що усі держави «золотого трикутника» мають власну позицію та різноманітні як внутрішні, так і спільні зовнішні механізми щодо протидії наркотрафіку, що є показником комплексного підходу до питань підтримки безпеки та розвитку в регіоні. Детальніше політика країн щодо наркотрафіку висвітлюється у внутрішніх документах і стратегіях, а саме у «Національному

VI

великому плані контролю наркотиків» Лаосу, у «Національній політиці контролю наркотиків» М'янми та у «Законі про наркотики» Таїланду.

Держави «золотого трикутника», кожна у своїх урядах, мають нестабільну внутрішню ситуацію, а саме повільний розвиток, процвітання бідності, корупції та проблеми з позиціонуванням себе на міжнародній арені та імплементацією міжнародно-правових зобов'язань. Усвідомлюючи серйозність проблеми, уряди Лаосу, М'янми та Таїланду доклали спільних зусиль для боротьби з торгівлею наркотиками та пов'язаною з нею злочинною діяльністю. Ці держави підписали кілька ключових документів, що демонструє їхню відданість вирішенню проблеми.

Трикутник інтересів Таїланд-М'янма-Лаос охоче залучає нові інструменти та заходи, перш за все, у вигляді щорічних звітів та зустрічей (зустріч мережі Прокурорів), спільних операцій (Спеціальна оперативна група «Золотий трикутник»), комітетів («The Triangle Area Development») і управлінь (Управління Комітету з контролю за наркотиками), обміну розвідданими, розвитку потенціалу, прикордонного співробітництва (Меконгський патруль) та кампаній з підвищення обізнаності задля моніторингу та трансформації ситуації з наркотиками в регіоні.

У четвертому розділі **«Регіональний та глобальний вимір протидії міжнародному наркотрафіку у фокусі держав «золотого трикутника»** автором було виокремлено основні рівні, на яких держави «золотого трикутника» взаємодіють з різноманітними міжнародними акторами (світові та регіональні лідери, міжнародні та регіональні організації) задля протидії наркотрафіку як у регіоні, так і світі.

По-перше, виявлено ефективність взаємодії Таїланду, Лаосу і М'янми з АСЕАН як механізм протидії наркотрафіку на регіональному рівні, що відображається у вигляді посилення моніторингу проблемних ділянок кордонів вздовж «золотого трикутника» та початку процесу імплементації нового законодавства, яке дозволить розпочати зміни «зсередини», серед них, Меморандум про взаєморозуміння щодо контролю над наркотиками 1993 р., Декларація АСЕАН про попередження транснаціональної злочинності та боротьбу з нею, Конвенція про боротьбу з тероризмом, Конвенція АСЕАН про взаємну допомогу у кримінальних справах і Генеральний план АСЕАН для основних елементів проти злочинності.

По-друге, визначено існуючі механізми протидії наркотрафіку на міжрегіональному рівні у регіоні «золотого трикутника». Країни-сусіди, а також регіональні лідери, такі як Китай та Індія є не менш зацікавленими сторонами у нейтралізації згубного впливу наркотрафіку, що відображається у роботі спільних груп, спільному навчанні та передачі матеріальної допомоги і інформації між учасниками. Зокрема, трансрегіональна взаємодія між Південною та Південно-Східною Азією під впливом залученості Індії до

VII

боротьби з наркотрафіком у країнах «золотого трикутника» проявляється у діяльності БІМСТЕК

По-третє, з'ясовано роль країн золотого трикутника у багатосторонній співпраці на глобальному рівні. Ініціативним учасником та джерелом допомоги у протидії процвітанню наркотрафіку є Управління ООН з наркотиків та злочинності. Важливим моментом, є співпраця з США, а саме з їх Бюро з питань міжнародної боротьби з наркотиками та правоохоронної діяльності для підтримки навчання та розвитку потенціалу правоохоронних і митних органів.

У **висновках** узагальнено головні результати магістерського дослідження.

1. Охарактеризовано стан наукової розробки проблеми в українській та зарубіжній міжнародно-політичній науці та джерельну базу дослідження. Використану літературу було класифіковано за країнознавчим критерієм: українські науковці, азійські фахівці-міжнародники, західна наукова школа. Виявлено, що питання протидії світовому наркотрафіку досить комплексно розглянуто українськими науковцями, при цьому бракує досліджень саме про регіон «золотого трикутника». Представники західної наукової думки та азійські науковці мають набагато більше напрацювань щодо еволюції та специфіки протидії наркотрафіку у «золотому трикутнику» та його ролі у системі міжнародної безпеки. Серед азійських дослідників було виокремлено наступні підгрупи – китайські та індійські дослідники, науковці з Лаосу, М'янми і Таїланду, дослідники з Південно-Східної Азії – науковці ґрунтовно розглядають специфіку наркотрафіку у «золотому трикутнику»; а серед західних дослідників – підгрупа європейських та американських науковців, які закономірно мають аспекти критики політики держав «золотого трикутника» щодо боротьби з наркотрафіком. Залучена джерельна база містить в собі широкий вибір матеріалів, який дозволив провести усестороннє об'єктивне дослідження. Матеріали, використані під час написання роботи, умовно можуть бути поділені на такі групи, як: 1) документи глав держав та урядів; 2) офіційні матеріали міжнародних організацій; 3) виступи, промови політичних та державних діячів; 4) публікації ЗМІ; 5) статистичні довідники. Зазначимо, що саме джерельна база дозволила прослідкувати розвиток інституційної і правової баз боротьби з наркотрафіком в регіоні.

2. Розглянуто теоретичну та методологічну основи дослідження. Вагому роль в аналізі зовнішньополітичних стратегій та багатосторонньої співпраці Лаосу, М'янми і Таїланду автор відводить таким концептам як «нетрадиційні» загрози безпеці, «багатостороння дипломатія» та «міжнародний наркотрафік», адже країни «золотого трикутника» досить вдало використовують їх з метою заохочення додаткових зусиль та інструментів. Поняття «легалізація (відмивання) незаконних коштів» є Особливу загрозу становить концентрація злочинних інтересів на організації витоку значних обсягів незаконних коштів за кордон з подальшою їх легалізацією (відмиванням), якої також розкрито. Комплексне використання різноманітних

VIII

підходів та методів дозволило автору ґрунтовно розглянути проблему дослідження. Було використано такі принципи наукового дослідження як принцип об'єктивності, системності, термінологічний принцип, вони сприяли всебічному аналізу безпекової ситуації в регіоні. Зокрема, системний підхід не лише дозволив розглянути регіон «золотого трикутника» як окрему підсистему міжнародних відносин, а й показати, як зміна міжнародної ситуації впливала на розвиток та розповсюдження наркотрафіку з регіону на транснаціональний рівень, та які це наслідки мало для всього світу. Важливими для роботи були комплексний та інституційний наукові підходи, а також автор використовував такі загально-наукові методи, як: аналіз, синтез, індукція та дедукція, метод періодизації, ретроспективний та історико-описовий методи.

3. Визначено рівень вагомості геополітичної складової та рушійних сил розвитку відносин міжнародного наркотрафіку у регіоні Індокитаю та Південно-Східної Азії. Залученість країн до світової мережі «виробництва-транспортування-продажу» наркотичних речовин є геополітично обумовленою історичним розвитком, положенням регіонів та країн, впливу становища сусідніх держав та їх інтересів, а також вже існуючими географічними маршрутами наркотрафіку. Серед них можна виділити – балканський та північний маршрути, по яким транспортуються наркотики з «золотого півмісяця» та «золотого трикутника», а також північноамериканський та африканський маршрути – основні шляхи збуту наркотиків з Латинської Америки. До нашого часу система транснаціонального наркотрафіку щільно вкоренилася та сплелася зі світовою економікою, що дає авторові змогу визначити рушійні сили розвитку наркотрафіку аналогічними рушійним силам економічного зростання. Серед них: взаємодія виробництва та споживання, розвиток засобів виробництва, технологій, демографічна ситуація, глобалізація та інтеграція.

4. Проаналізовано міжнародний наркотрафік як джерело фінансування тероризму та «відмивання грошей» у країнах «золотого трикутника». Наркотики та тероризм тісно пов'язані, тому що наркаторговці отримують вигоду від постачання зброї та доступу до таємних організацій, а терористи отримують джерело доходу та досвід у незаконному переміщенні та відмиванні доходів від незаконних операцій. У регіоні діють кілька терористичних організацій, серед них і сепаратистські, зокрема – «Об'єднана державна армія Ва» та «Армія порятунку рохінджа Аракана», які функціонують у прикордонних штатах в М'янмі, «Нова народна армія», яка активно діє на Філіппінах, та «Фронт національного визволення Тріпури» в Індії. Торговці наркотиками також можуть отримати значну свободу пересування, коли вони діють спільно з терористами, які контролюють значні території (діяльність наркосиндикату «Компанія»). Крім того, терористи та наркаторговці використовують подібні засоби для приховування прибутків і збору коштів: неофіційні системи

переказів, контрабанда готівки, численні рахунки та підставні організації для відмивання грошей.

5. Досліджено нормативно-правовий та інституційний механізми реагування на розвиток наркотрафіку. Міжнародна спільнота робить все можливе задля нейтралізації наркотрафіку, передусім це відображається у створенні ґрунтовних міжнародно-правових норм. ООН започаткувала ефективні регіональні місії та управління з боротьби проти наркотрафіку, що згодом створило підстави для підписання трьох конвенцій, - це Єдина конвенція 1961 р., Конвенція про психотропні речовини 1971 р. та Конвенція про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин 1988 р. Незаконна торгівля наркотиками в регіоні «золотого трикутника» створює значні проблеми для стабільності, безпеки та добробуту постраждалих країн і міжнародної спільноти в цілому. Детальніше політика країн щодо наркотрафіку висвітлюється у внутрішніх документах і стратегіях, а саме: «Національному великому плані контролю наркотиків» Лаосу, «Національній політиці контролю наркотиків» М'янми та у «Наркотичному Акті» Таїланду (або «Закон про наркотики»). Усвідомлюючи серйозність проблеми, уряди Лаосу, М'янми та Таїланду доклали спільних зусиль для боротьби з торгівлею наркотиками та пов'язаною з нею злочинною діяльністю. Ці держави підписали кілька ключових документів, що демонструє їхню відданість вирішенню проблеми: Декларацію про співпрацю «Золотого трикутника», Меконзький меморандум про взаєморозуміння щодо контролю за наркотиками, Конвенція АСЕАН про боротьбу з торгівлею наркотиками (як члени Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН)).

6. Розглянуто двосторонню взаємодію у боротьбі з наркотрафіком у трикутнику інтересів Таїланд-М'янма-Лаос. Держави «золотого трикутника», кожна у своїх урядах, мають нестабільну внутрішню ситуацію, а саме повільний розвиток, процвітання бідності, корупції та проблеми з позиціонуванням себе на міжнародній арені та імплементацією міжнародно-правових зобов'язань. Проте, співпраця у «золотому трикутнику» існує та є ключовою відправною точкою в ефективній протидії міжнародному наркотрафіку. Трикутник інтересів Таїланд-М'янма-Лаос охоче залучає нові інструменти та заходи, перш за все, у вигляді щорічних звітів та зустрічей (зустріч мережі Прокурорів), спільних операцій (Спеціальна оперативна група «Золотий трикутник»), комітетів («The Triangle Area Development») і управлінь (Управління Комітету з контролю за наркотиками), обміну розвідданими, розвитку потенціалу, прикордонного співробітництва (Меконзький патруль) та кампаній з підвищення обізнаності задля моніторингу та трансформації ситуації з наркотиками в регіоні.

7. Визначено ефективність взаємодії Таїланду, Лаосу та М'янми з АСЕАН як механізм протидії наркотрафіку на регіональному рівні. Країни «золотого трикутника» приймають активну участь у роботі Асоціації держав Південно-Східної Азії, особливо у питаннях, які першочергово стосуються

добробуту та подальшого розвитку їхніх країн. Взаємодія АСЕАН з Таїландом, Лаосом та М'янмою вже привела до позитивних результатів у вигляді посилення моніторингу проблемних ділянок кордонів вздовж «золотого трикутника» та початку процесу імплементації нового законодавства, яке дозволить розпочати зміни «зсередини», серед них, Меморандум про взаєморозуміння щодо контролю над наркотиками 1993 р., Декларація АСЕАН про попередження транснаціональної злочинності та боротьбу з нею, Конвенція про боротьбу з тероризмом, Конвенція АСЕАН про взаємну допомогу у кримінальних справах і Генеральний план АСЕАН для основних елементів проти злочинності. Але протидія наркотрафіку є складним завданням через його злиття з багатьма державними сферами та має забезпечуватись введенням комплексних заходів.

8. З'ясовано роль країн «золотого трикутника» у багатосторонній співпраці на міжрегіональному та глобальному рівнях. Лаос, М'янма і Таїланд – приймають активну участь у різноманітних програмах та організаціях задля забезпечення результативної боротьби з наркотиками у регіоні. Ініціативним учасником та джерелом допомоги у протидії процвітанню наркотрафіку є Управління ООН з наркотиків та злочинності. Країни-сусіди, а також регіональні лідери, такі як Китай та Індія є не менш зацікавленими сторонами у нейтралізації згубного впливу наркотрафіку, що відображається у роботі спільних груп, спільному навчанні та передачі матеріальної допомоги і інформації між учасниками. Зокрема, трансрегіональна взаємодія між Південною та Південно-Східною Азією під впливом залученості Індії до боротьби з наркотрафіком у країнах «золотого трикутника» проявляється у діяльності БІМСТЕК. Важливим моментом, є співпраця з США, а саме з їх Бюро з питань міжнародної боротьби з наркотиками та правоохоронної діяльності для підтримки навчання та розвитку потенціалу правоохоронних і митних органів.

Ключові слова: М'янма, Лаос, Таїланд, наркотрафік, «золотий трикутник».

**Наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати
магістерської роботи:**

Статті в наукових виданнях

1. Чулкова А.В., Тихоненко І.В. Глобальний і міжрегіональний рівні протидії міжнародному наркотрафіку у фокусі держав «золотого трикутника» // Старожитності Лукомор'я. 2023. № 2 (17). С. 86-95. URL: <http://www.lukomor.mosk.mksat.net/index.php/lukomor/article/view/205>

Матеріали і тези конференцій

2. Чулкова А.В. Геополітичні детермінанти розвитку наркотрафіку у державах «золотого трикутника» // Сімдесят перші економіко-правові дискусії. Серія: Соціальні та гуманітарні науки: матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції, (м. Львів, Україна – м. Переворськ, Польща, 21-22 грудня 2022 р.) / [редкол.: О. Патряк та ін.]; ГО «Наукова спільнота». Львів: ФО-П Шпак В.Б., 2022. С. 135-137.

3. Чулкова А.В. Наркотрафік у системі загроз міжнародної безпеки: характерні риси // Сучасна студентська історична наука: візії та напрями: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. студ. конф., 9 грудня 2022 р. Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2022. С 170-173.

4. Чулкова А.В. Співробітництво США з країнами «золотого трикутника» щодо протидії міжнародному наркотрафіку // США: політика, суспільство, культура – 2023. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції, Київ, 26 січня 2023 р. / Упорядник: Н.Д. Городня. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2023. С 47-50.

5. Чулкова А.В. Міжнародний наркотрафік як джерело фінансування тероризму у фокусі регіональної безпеки Південно-Східної Азії // XVII Міжнародна наукова конференція «Ольвійський форум-2023: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі» (м. Миколаїв, 22-25 червня 2023 р.). (у друці).